

АКАДЕМІЯ АДВОКАТУРИ УКРАЇНИ

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ АДВОКАТСЬКИЙ ІСПИТ

Практична частина

Навчально-практичний посібник

*За загальною редакцією
д.ю.н., проф. А. М. Бірюкової та д.ю.н., проф. Р.В. Вереші*

КИЇВ • АЛЕРТА • 2023

УДК 347.965.2(477)(07)
К32

*Рекомендовано до опублікування
вченою радою Академії адвокатури України
(протокол № 1 від 06 грудня 2022 р.)*

Рецензенти:

Мисливий В. А. – доктор юридичних наук, професор;

Притика Ю. Д. – доктор юридичних наук, професор;

Фесенко Є. В. – доктор юридичних наук, професор.

К32 Кваліфікаційний адвокатський іспит: Практична частина.
Навчально-практичний посібник / За заг. ред. д. ю. н., проф.
А. М. Бірюкової, д. ю. н., проф. Р. В. Вереші. Київ: Алерта, 2023.
406 с.

ISBN 978-617-566-748-4

У навчально-практичному посібнику системно та комплексно висвітлюються відповіді на питання письмової частини кваліфікаційного іспиту, який складається для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні. Посібник розроблено відповідно до чинної Програми складення кваліфікаційного іспиту, затвердженої рішенням Ради адвокатів України.

Видання розраховане на осіб, які готуються до складання кваліфікаційного іспиту для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, науковців, викладачів, аспірантів (ад'юнктів), студентів та слухачів закладів вищої освіти правового спрямування та юридичних факультетів, а також адвокатів, практичних співробітників органів досудового розслідування, прокурорів, суддів та всіх, хто цікавиться правом.

УДК 347.965.2(477)(07)

ISBN 978-617-566-748-4

© Авторській колектив, 2023
© Видавництво «Алерта», 2023

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Бірюкова Аліна Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, в.о. завідувача кафедри адвокатської майстерності та міжнародної юридичної практики, проректор зі спеціальної адвокатської підготовки Академії адвокатури України, заслужений юрист України;

Бондаренко-Легких Ганна Павлівна, суддя Господарського суду міста Києва;

Вереша Лариса Леонідівна, керівник юридичних практик, адвокат;

Вереша Роман Вікторович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального та адміністративного права Академії адвокатури України, заслужений юрист України;

Гончаренко Сергій Владленович, професор, завідувач кафедри прав людини, міжнародного та європейського права Академії адвокатури України, суддя *ad hoc* Європейського суду з прав людини, заслужений юрист України;

Добрянська Ольга Дем'янівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри прав людини, міжнародного та європейського права Академії адвокатури України;

Загорняк Наталія Борисівна, кандидат юридичних наук, кандидат економічних наук, доцент, магістр бізнес-адміністрування, доцент кафедри цивільного, господарського права та процесу Академії адвокатури України;

Легких Віктор Вікторович, кандидат юридичних наук, адвокат;

Легких Кирило Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри кримінального процесу та криміналістики Академії адвокатури України;

Якуба Галина Олександрівна, голова Ради адвокатів Чернігівської області, адвокат.

Зміст

Авторський колектив.....	3
Передмова.....	4

І. СКЛАДАННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ

1.1. Перелік питань.....	5
1.2. Відповіді на питання.....	6
1.2.1. Заява про забезпечення позову або заява про забезпечення доказів у цивільній справі.....	6
1.2.2. Заява про перегляд заочного рішення або заява про видачу судового наказу чи скасування судового наказу.....	10
ЗАЯВА про перегляд заочного рішення.....	10
1.2.3. Заява у справі окремого провадження.....	21
ЗАЯВА про встановлення факту, що має юридичне значення.....	21
1.2.4. Попередній розрахунок суми судових витрат або клопотання про відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати.....	27
КЛОПОТАННЯ про відстрочення сплати судового збору.....	27
1.2.5. Позовна заява про визнання правочину недійсним.....	31
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання правочину недійсним.....	31
1.2.6. Позовна заява про захист особистих немайнових прав.....	36
ПОЗОВНА ЗАЯВА про захист особистих немайнових прав.....	37
1.2.7. Позовна заява про захист права власності та визнання права власності на майно.....	43
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання права власності.....	43
1.2.8. Позовна заява про захист права інтелектуальної власності.....	49
ПОЗОВНА ЗАЯВА про захист авторського права.....	49
1.2.9. Позовна заява зі спору щодо забезпечення виконання зобов'язань або про припинення (розірвання) окремих видів зобов'язань та відшкодування нанесених збитків (шкоди).....	56
ПОЗОВНА ЗАЯВА про розірвання договору та відшкодування збитків.....	56
1.2.10. Позовна заява щодо порушення умов договорів позики або позички, договорів лізингу або найму (оренди).....	64
ЗАЯВА про стягнення заборгованості за договором позики.....	64
1.2.11. Позовна заява про відшкодування майнової та немайнової шкоди.....	71
ПОЗОВНА ЗАЯВА про відшкодування майнової і немайнової шкоди.....	71
1.2.12. Позовна заява зі спору, що виникає зі спадкового права.....	78
1.2.13. Позовна заява зі спору, що виникає з прав та обов'язків подружжя, батьків і дітей, інших членів сім'ї.....	85
ПОЗОВНА ЗАЯВА про стягнення аліментів на утримання непрацездатної матері.....	85

1.2.14. Позовна заява про захист житлових прав (визнання права користування жилим приміщенням, визнання особи такою, що втратила право користування жилим приміщенням тощо)	92
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням	92
1.2.15. Позовна заява про захист права власності на земельну ділянку або права користування земельною ділянкою	100
ПОЗОВНА ЗАЯВА про захист права власності на земельну ділянку... ..	100
1.2.16. Позовна заява про захист трудових прав (про поновлення на роботі незаконно звільненого працівника та стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу, стягнення заборгованості з заробітної плати, відшкодування моральної шкоди у зв'язку з порушенням трудових прав тощо)	105
ПОЗОВНА ЗАЯВА про захист трудових прав	105
1.2.17. Відповідь на відзив або заперечення позивача на відповідь на відзив	113
ВІДПОВІДЬ на відзив	114
1.2.18. Мирова угода.....	121
ЗАЯВА про укладення мирової угоди.....	121
МИРОВА УГОДА по справі (номер справи).....	122
1.2.19. Апеляційна або касаційна скарги на рішення суду у цивільній справі	124
1.2.20. Клопотання про передачу цивільної справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду	131
КЛОПОТАННЯ про передачу справи (номер справи) на розгляд Великої Палати Верховного Суду	131
1.2.21. Заява про перегляд рішення за нововиявленими або виключними обставинами	141
ЗАЯВА про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.....	141
1.2.22. Заява до Європейського суду з прав людини у цивільній справі.....	144

II. СКЛАДАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ТА АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ

2.1. Перелік питань	157
2.2. Відповіді на питання	159
2.2.1. Позовна заява про визнання недійсним рішення органу місцевого самоврядування або про захист суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції	159
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання недійсним і скасування пункту 1 в частині, що стосується Позивача та пункту 2 рішення Антимонопольного комітету України про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу	159
2.2.2. Позовна заява про захист права власності та/або інших майнових прав суб'єкта господарювання або про відшкодування збитків, завданих суб'єкту господарювання невиконанням або неналежним виконанням господарського договору.....	170

ПОЗОВНА ЗАЯВА про стягнення вартості недоотриманої покупцем площі за договором купівлі-продажу нежилого приміщення	170
2.2.3. Позовна заява зі спору, що виник із договору перевезення чи з договору про надання послуг зв'язку, чи з договору, заснованого на державному замовленні або зі спорів, пов'язаних із захистом авторського права та суміжних прав	177
ПОЗОВНА ЗАЯВА про стягнення компенсації за порушення авторського права	177
2.2.4. Відзив на позовну заяву про відшкодування збитків, завданих суб'єкту господарювання порушенням його майнових прав юридичними особами, а також органами державної влади чи органами місцевого самоврядування	183
ВІДЗИВ на позовну заяву про відшкодування шкоди	183
2.2.5. Відповідь на відзив або заперечення у справі про визнання господарського договору недійсним або про розірвання господарського зобов'язання	187
2.2.6. Пояснення третьої особи щодо позову або відзиву на позовну заяву про визнання недійсними рішення загальних зборів учасників товариства	190
ПОЯСНЕННЯ третьої особи щодо позовної заяви про визнання недійсним рішення загальних зборів учасників товариства	191
2.2.7. Заява про порушення справи про банкрутство або про затвердження плану санації	198
ЗАЯВА про відкриття провадження у справі про банкрутство	198
2.2.8. Клопотання про розгляд господарської справи в порядку спрощеного провадження, або заява про видачу судового наказу, або мирова угода сторін в господарській справі	205
КЛОПОТАННЯ про розгляд справи за правилами спрощеного позовного провадження	205
ЗАЯВА про видачу судового наказу	207
2.2.9. Апеляційна скарга або касаційна скарга на рішення господарського суду	210
КАСАЦІЙНА СКАРГА на рішення Господарського суду міста Києва від ____ та постанову Північного апеляційного господарського суду від ____ у справі № _____	210
2.2.10. Заява про перегляд рішення господарського суду за нововиявленими або виключними обставинами	218
ЗАЯВА про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами	219
2.2.11. Заява про відстрочення або розстрочення виконання рішення господарського суду, або про зупинення виконання рішення господарського суду, або заява про поворот виконання рішення господарського суду, або скарга у зв'язку із порушенням прав в процесі виконання рішення господарського суду	223
СКАРГА на незаконні дії державного виконавця	224
2.2.12. Адміністративний позов щодо оскарження рішень (нормативноправових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень	229

ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання протиправною бездіяльності, визнання протиправними та скасування рішення, наказу, поновлення на посаді, стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу	230
2.2.13. Адміністративний позов щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності виборчих комісій, комісій із референдуму, членів цих комісій	240
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання протиправним та скасування рішення, зобов'язання вчинити дії	240
2.2.14. Адміністративний позов про визнання нечинним акту ненормативного характеру (наприклад, рішення податкового органу про донарахування податку та штрафних санкцій).....	246
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання протиправним та скасування податкового повідомлення-рішення	247
2.2.15. Адміністративний позов про оскарження нормативно-правового акту органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень, або про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності, або про встановлення обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання	253
ПОЗОВНА ЗАЯВА про визнання протиправним та нечинним нормативно-правового акту	254
2.2.16. Відзив на адміністративний позов, або відповідь на такий відзив, або заперечення, або пояснення третьої особи щодо таких позову чи відзиву в адміністративній справі незначної складності (малозначній справі)	260
ВІДПОВІДЬ на відзив	261
2.2.17. Клопотання про призначення експертизи в адміністративній справі або заперечення на клопотання про призначення такої експертизи	265
КЛОПОТАННЯ про призначення експертизи	266
2.2.18. Заява про забезпечення доказів, або про виклик свідків	269
ЗАЯВА про забезпечення доказів	270
ЗАЯВА про вжиття заходів забезпечення адміністративного позову....	273
ЗАЯВА про виклик свідка	277
2.2.19. Апеляційна скарга або касаційна скарга на рішення адміністративного суду	280
АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА на рішення Окружного адміністративного суду	281
2.2.20. Клопотання про передачу адміністративної справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої палати Верховного Суду	289
КЛОПОТАННЯ про передачу адміністративної справи на розгляд великої палати верховного суду	290
2.2.21. Заява про перегляд рішення адміністративного суду за нововиявленими обставинами або виключними обставинами	292

ЗАЯВА про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.....	293
2.2.22. Заява про зміну чи встановлення способу і порядку виконання рішення в адміністративній справі, або про виправлення помилки у виконавчому документі, або про визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню, або про примирення сторін виконавчого провадження.....	296
ЗАЯВА про зміну способу і порядку виконання рішення.....	297
ЗАЯВА про виправлення помилки у виконавчому документі.....	299

ІІІ. СКЛАДАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ ЩОДО АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

3.1. Перелік питань.....	301
3.2. Відповіді на питання.....	303
3.2.1. Скарга на бездіяльність слідчого, прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань.....	303
СКАРГА в порядку п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК України.....	303
3.2.2. Цивільний позов у кримінальному провадженні.....	305
ЦИВІЛЬНИЙ ПОЗОВ в кримінальному провадженні в порядку ст. 128 КПК України.....	305
3.2.3. Скарга на постанову про закриття кримінального провадження.....	308
СКАРГА на постанову слідчого про закриття кримінального провадження (в порядку ст. 303 КПК України).....	308
3.2.4. Клопотання під час досудового розслідування про зміну юридичної кваліфікації або про закриття провадження, або про проведення слідчих (розшукових) чи негласних слідчих (розшукових) дій тощо.....	312
КЛОПОТАННЯ про проведення негласних слідчих (розшукових) дій ..	312
3.2.5. Клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів або клопотання про скасування арешту майна.....	314
КЛОПОТАННЯ про тимчасовий доступ до документів (електронної інформаційної системи або її частини).....	314
3.2.6. Скарга щодо повернення майна, вилученого в ході обшуку або скарга на повідомлення слідчого, прокурора про підозру.....	320
СКАРГА на повідомлення про підозру.....	320
3.2.7. Заперечення сторони захисту на клопотання про продовження стоків досудового розслідування.....	322
ЗАПЕРЕЧЕННЯ в порядку ч. 3 ст. 295 КПК України.....	322
3.2.8. Угода про примирення між потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, або угода між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості.....	325
УГОДА про примирення між потерпілим та обвинуваченим.....	325

3.2.9. Клопотання про повернення обвинувального акту або складання досудової доповіді	328
КЛОПОТАННЯ в порядку п. 3 ч. 3 ст. 314, 291 КПК України.....	328
3.2.10. Апеляційна скарга на ухвалу слідчого судді про обрання запобіжного заходу – тримання під вартою.....	332
АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА.....	332
3.2.11. Клопотання під час підготовчого судового засідання про зміну запобіжного заходу.....	337
КЛОПОТАННЯ в порядку ст. 315 КПК України про зміну запобіжного заходу	337
3.2.12. Клопотання під час судового розгляду про доручення проведення експертизи, або виклику експерта для допиту, або про допит свідків.....	341
КЛОПОТАННЯ в порядку ст. 356 КПК України	341
3.2.13. Клопотання про визнання доказу недопустимим	343
КЛОПОТАННЯ про визнання доказів очевидно недопустимими	343
3.2.14. Апеляційна скарга на вирок суду або на ухвалу суду	346
АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА	346
3.2.15. Касаційна скарга на вирок суду	351
КАСАЦІЙНА СКАРГА	351
3.2.16. Заперечення на апеляційну скаргу або касаційну скаргу в кримінальному провадженні	357
ЗАПЕРЕЧЕННЯ на апеляційну скаргу прокурора.....	357
3.2.17. Заява про перегляд за нововиявленими або виключними обставинами судового рішення	361
ЗАЯВА про перегляд судових рішень за виключними обставинами в порядку ст. 459 КПК України	361
3.2.18. Клопотання про передачу кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду	364
КЛОПОТАННЯ в порядку ст.ст. 434–1, 434–2 КПК України.....	364
3.2.19. Клопотання про помилуванн.....	366
КЛОПОТАННЯ про помилування	366
3.2.20. Клопотання в справі про адміністративне правопорушення.....	368
КЛОПОТАННЯ про розгляд справи в закритому судовому засіданні в порядку ст. 271 КУпАП	368
3.2.21. Апеляційна скарга на постанову суду в справі про адміністративне правопорушення або заперечення на апеляційну скаргу в справі про адміністративне правопорушення	370
АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА	370
3.2.22. Заява до Європейського суду з прав людини у кримінальній справі.....	374

Навчальне видання

*Бірюкова Аліна Миколаївна; Бондаренко-Легких Ганна Павлівна;
Вереша Лариса Леонідівна; Вереша Роман Вікторович;
Гончаренко Сергій Владленович; Добрянська Ольга Дем'янівна;
Загорняк Наталія Борисівна; Легких Віктор Вікторович;
Легких Кирило Вікторович; Якуба Галина Олександрівна*

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ АДВОКАТСЬКИЙ ІСПИТ

Практична частина

Навчально-практичний посібник

За загальною редакцією

д.ю.н., проф. А. М. Бірюкової та д.ю.н., проф. Р. В. Вереші

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка
Обкладинка

О. В. Діордійчук
Д. М. Алексеєв
В. С. Жиборовський

Підписано до друку 07.12.2022. Формат 60x84¹/₁₆
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 23,6.
Тираж 2000 прим.

Видавництво «Алерта»

04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (044) 223-15-25, (099) 607-97-62.

E-mail: alerta.ppravovaednist@gmail.com, веб-сайт: alerta.kiev.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002